

Synsmænd, og disse behøver ikke at have Bopæl i det Provsti, for hvilket de er udnævnte. Det er rigtigt, fordi der er Bestemmelser om, at Synsmændene ikke maa paatage sig Arbejde for den Kirke, de syner, uanset om Arbejdet afsynes af en anden Synsmand. Man skal ikke forhindre Haandværkerne i Provstiet i at faa Arbejde ved Provstiets Kirker. Det er vist i Tilslutning til, hvad der allerede staar i den nugældende Lov. De to Synsmænd, Fagmænd, skal udnævnes af Stiftsøvrigheden. Der er en Tanke, der er blevet udkastet for mig, som jeg ikke skal undlade at fremsætte her, da jeg tror, den har noget paa sig, nemlig at det vilde være rimeligt, at disse to Mænd udnævntes af Provstiets Menighedsraad. Menigheden, som har sin væsentlige Andel i Kirkebygningen, kunde da faa Indfyldelse paa dens Vedligeholdelse. Jeg tror, at naar vi arbejder paa, at Sansen for vore Kirker skal blive vaagen i Folket, hvilket er Forudsætningen for, at Loven overhovedet kan virke, vil denne Udnævnelsesmaade være lige saa betryggende, som hvis det er Stiftsøvrigheden, der udnævner dem. Det er en Tanke, jeg ikke selv har gennemtænkt, men den kan jo tages op til videre Behandling i Udvalget. Der staar i § 52, at Ministeriet, hvor arkitektoniske eller arkæologiske Hensyn gør det ønskeligt, kan for et enkelt Aar ad Gangen tilforordne et særlig sagkyndigt Medlem til dette Syn. Der staar „kan”. Det forekommer mig, at der bør staa, at et saadant sagkyndigt Medlem „skal” altid tilforordnes, naar der forestaar Udsættelser, der væsentlig vil indvirke paa selve Kirkebygningen og dennes Inventar. Følgen vil da ogsaa være, at der i Beretningen om det foregaaende Aars Syn skal gives Meddelelse om, hvilke større Udsættelser man paatænker at gennemføre, for at Ministeriet kan tilkalde den nødvendige sagkyndige Hjælp.

I dette Afsnit om Synet er det saarbare Punkt utvivlsomt § 55, hvor der staar, at det skal overlades til Biskoppen at skønne over, hvorvidt de gjorde Udsættelser i Henhold til denne Lov behøver Ministeriets Godkendelse, uden at saadan er søgt af Synet. Men hvis nu Biskoppen ikke har Spor af Begreb om disse Sager. Vi kan have udmærkede Biskopper, som ikke har mindste Forstand paa den Slags Ting. Vi har haft Biskopper af første Rang, som havde Modvillie mod alt kunstnerisk som noget Djævelskab. Vi skal, tror jeg, være varsomme med at læsse for meget over paa Biskoppen i den Henseende. Jeg vilde

finde det rimeligt, om Biskoppen skulde sende Synsforretningen til Undersøgelse hos dem, der forstaaer sig derpaa, det vil altsaa sige for det arkæologiske Vedkommende: Nationalmuseets 2den Afdeling og for Arkitekturens Vedkommende: de kongelige Bygningsinspektører.

Kirkens Bestyrelse eller Menighedsraadet kan indanke Synets Afgørelse for Oversynet, som bestaar af 4 af Stiftsøvrigheden blandt Stiftets Synsmænd for hvert enkelt Tilfælde udmeldte Mænd og ledes af en af Stiftets Provster. Den ene af de 4 Oversynsmænd kan under visse Omstændigheder blive en sagkyndig. Til dette Oversyn har jeg ikke noget at bemærke. Kirkens Bestyrelse kan indanke baade Synets og Oversynets Afgørelser for Domstolen, saa den er i den Henseende garderet.

Afdeling VII under tredie Afsnit omhandler det særlige Syn, som skal nedsættes ved fortrinlig vigtige Kirkebygninger, og det særlige Syn, som i visse Tilfælde kan nedsættes efter § 64. Det er Ting, som maa nævnes, thi Synet, Oversynet og det særlige Syn skal jo have det Tilsyn, som vi maa stole paa vil blive fornuftigt og forsvarligt, saa at vi sikres imod, at den Slags Vandalisme, som hidtil har kunnet foregaa, sker mere. Det vil komme til at koste Statskassen noget og — det er jeg sikker paa — kræve mere, end der er henlagt til Kirkernes Vedligeholdelse. At staa her og lamentere over de Forhold i tidligere Lovgivning, som man alligevel ikke kan ændre, er taabeligt og kun Tidsspilde. Vi maa være klare over, at den nye Ordning vil koste mere baade for Menighederne og for Statskassen, men jeg tror, at det danske Folk alligevel vil have saa megen Forstaaelse af, hvad Kirkerne er værd, at det ikke vil vige tilbage derfor. Det har selv Ansvaret for, at der ikke er lagt tilstrækkeligt hen til Kirkernes Vedligeholdelse, idet det mange Steder havde været muligt at faa mere, end der er henlagt. Alle Statens Bygninger, selv det simpleste Skovløberhus, synes aarligt af de kongelige Bygningsinspektører, altsaa af vore første Rangs Arkitekter. Naar det sker overfor andre mindre betydelige Bygninger, maa man ogsaa kunne gaa med til et skærpet Syn ved Kirkebygninger og til de Udgifter, som deraf maatte flyde.

Jeg skal dernæst omtale det næste paa Dagsordenen opførte Lovforslag: Forslag til Lov om Kirkers Bestyrelse m. m. Et tilsvarende Lovforslag blev enstemmigt vedtaget i Folketinget den 14. Marts 1902,